

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 5

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 528 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-mayda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Uy-joy qurilishi madaniyati, uning o'ziga xos xususiyatlari va tamoyillari.....	10
Davletov Islambek Xalikovich, Zikrullayev Valixon G'aybullayev o'g'li	
Hududlar investitsiya muhitini oshirish muammolari.....	16
Akbarov Bekmurod Miryakubovich	
Qoraqalpog'iston Respublikasi ellikqal'a tumanida turizm klasterini joriy qilish mexanizmi.....	22
Norchayev Asatullo Norbo'tayevich	
Small Business and Private Entrepreneurship is the Priority Direction of Our Country's Economy.....	28
Tulagan Tukhtaraliev, G'aniev Muhammadjon Xalilovich	
Resurs soliqlarini soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish.....	31
Tursunova Zulayxo Abdujobir qizi	
O'zbekistonda muqobil energiya manbalaridan foydalanish elektrotexnika sanoati rivojlanishining istiqboli sifatida.....	34
Uraimjonov Azizbek Raxmonjon o'g'li	
Oliy ta'limning raqobatbardoshligini ta'minlashda ta'lim sifatining mohiyati va asosiy tamoyillari (O'zbekiston misolida).....	40
Egamov Sevinchbek Maxsud o'g'li	
Financial Mechanisms of Supporting Textile Products Export.....	46
Gaybullayeva Gulbaxor Maxmudovna, Yakubova Ugiyoy Mamasoliyeva	
O'zbekiston Respublikasida hududlarni mutanosib barqaror rivojlantirish masalalari va yechimlari.....	49
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida ayollar biznesini shakllantirish yo'llari.....	54
Ibodullayeva Malohat Sirojiddin qizi	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligini rivojlantirishning xorijiy tajribasi.....	57
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Turizm sohasi rivojlanishining istiqbollari.....	61
Ergashev Rahmatulla Xidirovich, Jabborova Zuhra Abdig'ani qizi	
Jahonda kabel bozorini rivojlantirish xususiyatlari va tendensiyalari.....	68
Uralov Olimjon Mahammadjonovich	
Namangan viloyatida yoshlarning iqtisodiy faolligi ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish.....	72
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Turizm sohasiga malakali kadrlar tayyorlashdagi muammolar va ularning yechimlari borasida tavsiyalar.....	77
A. I. Raxmatov	
Трансформация внешнеторговых связей Республики Узбекистана.....	83
Ахмедова (Жабборова) Нилуфар Икболжон кизи	
Korxonalarda investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari va usullarining tahlili.....	88
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Turizmning mohiyati xususida nazariy yondoshuvlar va ularning tahlili.....	94
R. I. Pardayev	
Katta hajmga ega bo'lgan maxsus qurtxonalarda boqilayotgan ipak qurtlariga harorat va namlikni ta'siri.....	101
Raxmanova Xurinisho Egamovna	
Mahalliy byudjet daromadlarini shakllantirishda mahalliy soliqlar va soliqdan tashqari tushumlarning ahamiyati.....	104
Rajjaboyeva Dildora Zakirovna	
Banklarda stress-test asosida ESG-risklarni baholash.....	110
Nilufar Sharipova	
Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda banklarda ekologik va ijtimoiy risklarni baholash va boshqarish tizimini joriy etishning ahamiyati.....	114
Karimov Shamsiddin Akram o'g'li	

Qimmatli qog'ozlarni qiymatini baholash usullari va modellari.....	122
Botirxo'ja Aziza Faxmuddin qizi	
Sanoat ishlab chiqarishda diversifikatsiyaning nazariy asoslari.....	127
Davronbek Sharibjonovich Raximov	
Mamlakatimizda innovatsiyalarni moliyalashtirishning amaldagi holati tahlili.....	133
Aminov Farrux Farxadovich	
Raqamli iqtisodiyotda moliyaviy hisobot tahlilini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	138
G. J. Jumayeva	
Qurilish sohasida logistika tizimlariga zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlanganlarning amaliy jihatlari....	141
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitalini boshqarishdagi muammolar	146
Nematova Shaxlo Egamberdiyevna	
Aholi daromdlari va omonatlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	149
Xakimov Zohid Norbo'tayevich	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonini intellektuallashtirish algoritmini yaratish.....	158
Zoirov O'lmas Erkin o'g'li	
Mintaqa iqtisodiyotida investitsiya faoliyatini moliyalashtirish samaradorligini baholash	164
Chilmatova Dilnoza Abdurahimovna	
Возможности внедрения и развития исламских банковских продуктов в рынок Узбекистана.....	168
Иноятова Камола Фуркатовна	
Davlat xizmatchisi faoliyatida ijtimoiy javobgarlikning o'rni	172
X. X. Ikramov	
Korporativ boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	176
Abdug'aniyev Muhammadamin Abdug'affor o'g'li	
Hududiy kambag'allik chegaralarini aniqlashning ahamiyati (Qashqadaryo viloyati misolida).....	182
Hamdamov Shahzod Ilhom o'g'li, Alisher Yunusaliyevich Safarov	
Kichik biznesga mahalliy investitsiyalarni jalb qilish va ulardan samarali foydalanishda franshizaning roli	189
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich	
Tijorat banklarida marketing strategiyalaridan foydalanishning ilmiy-nazariy asoslari.....	193
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich	
Davlat sherikchilik asosida maktab va maktabgacha ta'lim moliyashtirishligini o'ziga xos xususiyatligi.....	198
Boltaboev Murodbek Aybekovich	
Moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish davr talabi.....	203
X. I. Boyev	
Banklarda chakana kreditlash turlari va ularni raqamli transformatsiya qilishning zarurligi.....	207
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
Rasmiy ish bilan bandlik – aholining munosib turmush darajasini ta'minlash demak.....	216
Farhod Bagibekovich Xalimbetov	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i uchun qo'llaniladigan soliq imtiyozlarining amaldagi holati va tahlili.....	220
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Автомобильная промышленности развитых стран: становление, развитие, пути совершенствования.....	227
Назарова Раъно Рустамовна, Абдухамидова Мафтуна Турсуналт кизи	
Влияние цифровизации на внешнеэкономическую деятельность	232
Шерматовата Ирода Ойбековна, Тиллаев Хуршиджон Сулаймон ўғли	
ИИ в банковском бизнесе: ключ к конкурентной привлекательности	238
Фаттахова Муниса Абдухамитовна	
Tijorat banklari kapitalining iqtisodiy mazmuni va uning tarkibi	243
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	

Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг	248
Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Factoring Operations in Banks.....	253
Boykabilova Iroda, Davronova Dilnoza Damirovna	
Moliyaviy sektordagi aksiyadorlik jamiyatlarining korporativ strategiyasini shakllantirishda risklarni bartaraf etish.....	257
Jaxongirov Rustam Jaxongirovich, Xo'jamurodov Asqarjon Jalolovich	
O'zbekistonning jozibador investitsiya muhitini yaratishda huquqiy asoslarni yanada takomillashtirishning ilmiy va amaliy zaruriyati	264
Oybek Elmuratov	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarning boshqarish tizimini takomillashtirish.....	268
Uzakova Umida Ruzievna	
Tashkent Economy – Locomotive of the Country's Economy	274
Akramova Aziza Abduvohidovna, Maqsudov Bunyod Abdusamadovich	
O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik turizmining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari.....	278
Musayeva Shoirazimovna, Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
Mintaqalar iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlashda investitsiyalardan samarali foydalanish mezonlari va ularni hisoblash usullari	284
Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Marketing strategiyasi: raqobatchilik sharoitida tadbirkorlik faoliyatini yuritishning rivojlantirilishi	288
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna, Matrizayeva Dilaram Yusubayevna	
Mahalliy budjetlar mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashning eng asosiy istiqbolli yo'nalishi	295
S. Y. Ismoilova	
Atrof-muhitga zararsiz, tabiiy tarkibli korroziya ingibitorlari turlarini tahlil qilish	300
Qurbonova Firuza Solexovna	
Oliy ta'lim muassasalarida xarajatlar smetalari ijrosi hisobini yuritish tartibi	306
AbdulAziz Norqo'chqorov Ziyadullayevich	
Tijorat banklarining investitsion faoliyati samaradorligi va uni rivojlantirish yo'llari	312
Olimova Nodira Xamrakulovna	
Baholangan majburiyatlar hisobini takomillashtirish	324
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
Qurilish-pudrat tashkilotlarida auditorlik tekshiruvda faoliyat uzluksizligini baholash.....	331
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li	
Основные направления развития инвестиционной деятельности предприятий.....	335
Махкамова Надира Саидмуратовна	
Milliy statistika axborot tizimlarining funksional jihatlari va o'ziga xos xususiyatlarining tahlili	340
Otajonova Gulhayo Maqsud qizi	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini boshqarish axborot tizimini modellashtirish	345
Xudoyorov Laziz Niyojovich, Ergashova Nargiza Boboxonovna	
Mamlakatimizda aksiz to'lanadigan tovarlarni soliqqa tortish usullari	351
Alimardonov Muxammadi Ibragimovich, Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
Iqtisodiy rivojlanish sharoitida investitsiya loyihalarini jalb qilgan mablag'lar orqali moliyalashtirishning zarurligi.....	357
Amonova Dilafroz O'tkurovna	
To'lov tashkilotlarini tashkil etishda xatarlarni boshqarish	362
Axmedov Miraziz Alisherovich	
Korxonada inson kapitalini rivojlantirish tizimi va konsepsiyasini takomillashtirish imkoniyatlari	367
Hamrokulov M. O.	

Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik sanoat zonalarini faoliyatining zarurligi va iqtisodiy-huquqiy maqomi.....	375
Shodmonqulov Kamoliddin Murodilloevich	
Bank tizimida marketing faoliyati orqali yangi innovatsion xizmatlarni joriy etishning zamonaviy holati.....	379
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
Экономическая сущность инновационной деятельности в банковском секторе	388
Шадиева Дилдора Хамидовна	
Yengil sanoat taraqqiyotining xitoy tajribasi va undan o'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	392
Jumaniyazova Feruza Rajabovna	
Tut parvonasi zararkunandasining biologik tarqalishi va zararini oldini olish choralari.....	402
Oybek Toshtemirovich Karimov	
Ijtimoiy adolat va ayollar huquqlari: kasbiy kamsitish	406
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Ishsizlik nafaqalari tayinlash va xalqaro tajriba.....	412
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	
Takroriy ekinlar urug'ini to'g'ridan-to'g'ri nol ishlov berish orqali ekadigan qurilmaga tushadigan yuklamaning nazariy tadqiqoti.....	418
Abdullayev Baxodirjon Valijon o'g'li	
Banklarida jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish tizimining roli.....	422
Abdullayeva Dildora Qudratovna	
Biologik aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartari asosida tashkil etishning uslubiy jihatlari	425
Adxamov Samariddin	
Barqaror iqtisodiy o'sishga erishishda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarning ahamiyati.....	430
Asqarova Mavluda Turabovna, Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Ilmiy-innovatsion iqtisodiyotda suv xo'jaligini rivojlantirish muammolari, yechimlar va natijalar: fundamental asosda.....	435
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Budjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobini yuritishning milliy va xalqaro standartlari.....	441
Maxamadaliyeva Mahliyoqon Maxamadmurod qizi	
Tijorat banklari aktivlari va ularni samarali boshqarish nazariy asoslari.....	448
Masharipov Maxmud Bekturdiyevich	
Tijorat banklarning moliyaviy faoliyatida yuzaga keladigan xavf-xatar va uning mohiyati	453
Rashidov Raximjon Iskandarovich, Abduraxmonov Anvar Akbar o'g'li	
Kichik sanoat zonalarini barpo etish va rivojlantirish omillari va hozirgi holatining tahlili	459
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
Moliyaviy menejment tizimi samaradorligini oshirishda raqamli marketing strategiyasidan foydalanish	466
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
O'zbekiston Respublikasi moliyaviy tizimida byudjetdan tashqari jamg'armalarning ahamiyati va o'rni.....	473
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Babanazarova Gulzar Ziuatdinovna, Ajibayeva Raiya Maxsudovna	
Aholi daromadlarini oshirishda asalarichilikning o'rni	479
Xudayarova Zuxra Yuldashevna	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ.....	482
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Tijorat banklari faoliyatida iqtisodiy risklar va ularni nazariy asoslari.....	490
Burxonov Asliddin Asqar o'g'li	
Biznes tuzilmalarini diversifikatsiya qilish modellari va usullari hamda innovatsion rivojlanish strategiyalarining qiyosiy tavsifi.....	497
Matyoqubova Dilfuza Olimboyevna	

Тенденции развития пищевой промышленности Узбекистана.....	503
Назарова Раъно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна	
Soliq-bojxona siyosatining dolzarb masalalari va ularni takomillashtirish yoʻnalishlari.....	509
Usmonov Kaxramonjon Akbaraliyevich	
Статистический анализ факторов, влияющих на бренд молока и молочных продуктов в Узбекистане	513
Холдарова Фариза Тухтабаевна	
Правовое регулирование рынка цифровых активов и криптовалют.....	519
Якубова Ш. Ш., Рашидов Рахимжон Искандарович	

ISHSIZLIK NAFAQALARI TAYINLASH VA XALQARO TAJRIBA

Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li

PhD, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

“Budjet hisobi va g'aznachilik” kafedrası mudiri, professor

Annotatsiya: Ushbu maqolada, ijtimoiy himoyaga muhtoj aholini moliyaviy qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy himoya qilishning manzilliligini kuchaytirish, ishsizlik nafaqalari va ijtimoiy yordam, ayrim davlatlarda ishsizlik nafaqalarini imtiyozlarini qisqarishi, Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida xarajatlarning asosiy ko'rsatkichlari uchun dastlabki hisob-kitoblar, ijtimoiy xizmatlar va yordamlar dastlab yo'lga qo'yiladigan tumanlar, “Mahalla yetiligi” hududdagi qaysi oila yordamga muhtoj, unga qanday ko'mak ko'rsatish zarurligi kabi masalalar keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Ijtimoiy himoya, aholini moliyaviy qo'llab-quvvatlash, aholi daromadlari, ishsizlik nafaqalari va ijtimoiy yordam, mahalla yetiligi, ijtimoiy xizmatlar va yordamlar, eng kam iste'mol xarajatlari, ijtimoiy sug'urta tizimi.

Abstract: In this article, financial support for the population in need of social protection, strengthening the addressability of social protection, unemployment benefits and social assistance, reduction of benefits of unemployment benefits in some countries, preliminary calculations for the main indicators of costs in EU countries, social services and assistance will be initially launched. Districts, which family in the neighborhood “Seven Neighborhoods” needs help, and what kind of help should be provided to it.

Key words: Social protection, financial support of the population, income of the population, unemployment benefits and social assistance, community seven, social services and assistance, minimum consumption expenses, social insurance system.

Аннотация: В данной статье рассмотрена финансовая поддержка населения, нуждающегося в социальной защите, усиление адресности социальной защиты, пособий по безработице и социальной помощи. Были затронуты такие вопросы, как сокращение пособий по безработице в отдельных государствах, предварительные расчеты по основным показателям их расходов в странах ЕС, приведены районы, где изначально будут созданы социальные службы и помощь и меры по оказанию поддержки и помощи “Маҳалла еттилиги” семьям нуждающимся в защите.

Ключевые слова: социальная защита, финансовая поддержка населения, доходы населения, пособия по безработице и социальная помощь, “Маҳалла еттилиги, социальные услуги и помощь, минимальные потребительские расходы, система социального страхования.

KIRISH

Jahonda ijtimoiy himoyaga muhtoj aholini moliyaviy va moddiy qo'llab-quvvatlash ijtimoiy siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, kambag'allik darajasini pasaytirish va aholi daromadlari tengsizligini qisqartirish aholini ijtimoiy himoya qilishning manzilliligini kuchaytirishga yo'naltirilgan chora-tadbirlar va turli ijtimoiy yordam dasturlari orqali amalga oshiriladi. Xalqaro mehnat tashkilotining ijtimoiy himoyaning minimal darajalari bo'yicha 202-son tavsiyalari barcha fuqarolar uchun minimal ijtimoiy himoya darajasini kafolatlaydigan tizimni yaratish zarurligini nazarda tutadi. Jahon banki (World Bank), Xalqaro mehnat tashkiloti (International Labour Organization), Birlashgan millatlar tashkilotining bolalar jamg'armasi (United Nations International Children's Emergency Fund) ma'lumotlariga ko'ra, “dunyo bo'yicha jami aholining 47 foizi haqiqatdan ham ijtimoiy himoya tizimi bo'yicha kamida bitta ta'minot turidan foydalanadi va 4 milliarddan ziyod aholi yoki jami aholining 53 foizi bunday imkoniyatga ega emas” ^[1]. Bir vaqtning o'zida, “dunyo bo'ylab 15 yoshgacha bo'lgan bolalarning atigi 26,4 foizi ijtimoiy himoya tizimi bo'yicha moliyaviy yordam olgan bo'lsa, keksalar orasida bu ulush 77,5 foizni tashkil etgan. Shu bilan birga, daromadi o'rtachadan past bo'lgan mamlakatlarda pensiya yoshidagi aholining atigi 23,2 foizi ijtimoiy himoya tizimi bo'yicha moliyaviy yordam olgan” ^[2].

Ko'plab nufuzli xalqaro tashkilotlar tomonidan jahonda kambag'allikni qisqartirish va aholining turmush farovonligini yaxshilash bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlarga qaramasadan bugungi kunda dunyo miqyosida kambag'allik va qashshoqlik saqlanib qolmoqda. "2024-yil holatiga ko'ra, dunyoda 1,2 milliarddan ziyod odam o'ta qashshoqlikda yashaydi va dunyodagi eng qashshoq davlatlar qatoriga Afrika, Lotin va Markaziy Amerika, Yevropa va Osiyo mamlakatlari kiradi" [3]. Bunday sharoitda ijtimoiy himoyaga muhtoj aholini qo'llab-quvvatlashni moliyaviy mexanizmlarini takomillashtirish-ning konseptual asoslarini ishlab chiqish masalalari alohida dolzarblik kasb etadi.

Jahon mamlakatlarida aholining ijtimoiy zaif qatlamlarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash bo'yicha haddan tashqari qashshoqlik va ochlikni bartaraf etish, ijtimoiy yordam dasturlarini faol joriy qilish, ijtimoiy ta'minotning minimal standartlari va me'yorlarini ta'minlashga qaratilgan qator ilmiy tadqiqotlar amalga oshirilgan. Mazkur tadqiqotlarda kam ta'minlangan oilalarga moddiy yordam berish va bolalar nafaqasi bilan ta'minlash, pensiya ta'minoti, turli ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish, tibbiy xizmat, turli kasallik va ishsizlik bo'yicha ta'minot, turli ijtimoiy nafaqalar ta'minoti, ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalar (mehnatda jarohatlanish) va kasb kasalligi bo'yicha ta'minot va shu kabi masalalar o'z yechimini topgan. Ammo, ijtimoiy himoyaga muhtoj aholini moddiy qo'llab-quvvatlash va ularning turmush darajasini oshirish maqsadida pensiya va nafaqalar miqdorlarini rasman belgilangan eng kam iste'mol xarajatlari miqdoriga muvofiqlashtirib borish, mehnatga layoqatli aholini ijtimoiy sug'urta tizimiga jalb qilish bo'yicha rag'batlantiruvchi mexanizmlarni joriy qilish, pensiya miqdorlarini yil davomida tovarlar va xizmatlarning iste'mol narxlarini indeks darajasining o'sish sur'atlarini inobatga olgan holda oshirib borish, nogironligi bo'lgan shaxslarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash bilan bog'liq masalalar hanuzgacha o'zining ijobiy yechimini topmagan.

O'zbekiston Respublikasi aholisini ijtimoiy himoya qilish strategiyasi ishlab chiqildi hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi tashkil etildi. 2030-yilga borib aholi jon boshiga to'g'ri keladigan daromadni 4 ming AQSH dollaridan oshirish hamda "daromadi o'rtachadan yuqori bo'lgan davlatlar" qatoriga kirish, shuningdek, "2026-yilga qadar kambag'allikni 2022-yilga nisbatan 2 barobarga, 2030-yilga qadar esa keskin qisqartirish, kambag'allikka tushish xavfi mavjud 4,5 million aholi daromadini oshirish" [4] kabi ustuvor vazifalar belgilab olingan. Biroq, "hududlarda, ayniqsa, qishloqlarda aholining aksariyat qismi yetarli daromad manbaiga ega emasligi sir emas. Har qanday mamlakatda bo'lgani kabi bizda ham kam ta'minlangan aholi qatlami mavjud. Turli hisob-kitoblarga ko'ra, ular taxminan 12–15 foizni tashkil etadi. Bu o'rinda gap kichkina raqamlar emas, balki aholimizning 4-5 millionlik vakillari haqida bormoqda" [5]. O'z navbatida, ushbu jihatlar ijtimoiy himoyaga muhtoj aholini moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimining chuqur tadqiq etilishini va rivojlantirilishini taqozo etadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Ijtimoiy himoyaga muhtoj aholini qo'llab-quvvatlashning moliyaviy mexanizmlarini takomillashtirishning ilmiy-nazariy masalalari uzoq xorij olimlaridan B.Gaetano, D.Matthias, E.Werner, L.Thomas, P.Andreas, B.Christina, J.Berg [6].

Mahalliy iqtisodchi-olimlardan B.Umurzakov, M.Abdullayeva, M.Xakimova, B.Xusanov, B.Baxtiyorov, D.Raxmonov, B.Mamatov, Z.Beknazarovning ilmiy ishlarida ijtimoiy himoyaga muhtoj aholini moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimi, ijtimoiy himoya va uni tartibga solishni takomillashtirish yo'nalishlari, aholi turmush darajasi ko'rsatkichlari va uni oshirish yo'llari, aholi ijtimoiy ta'minotining moliyaviy mexanizmlarini tartibga solish muammolari, aholini ijtimoiy himoya qilish tizimining iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'nalishlari, O'zbekistonda ijtimoiy sohani moliyalashtirishni takomillashtirishning metodologik asoslari, ijtimoiy ta'minoti tizimida pensiya va sug'urta tizimini rivojlantirish masalalari umumiy tarzda tadqiq etilgan [8].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda qiyosiy tahlil, mantiqiy tahlil, tizimli tahlil, statistik guruhlash, sintez, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

G'arbiy Yevropada ijtimoiy xarajatlar "nazoratdan tashqarida ekanligi haqida juda kam dalillar mavjud, ammo tobora qimmatlashib borayotgan ijtimoiy himoya tizimlarining makroiqtisodiy oqibatlari haqidagi xavotirlar tufayli keskinlik kuchaymoqda. 1990-yillar boshidagi tanazzuldan keyin davom etgan o'sish va xarajatlar ko'lamini va tizimli ishsizlikning doimiy yuqori darajasi deyarli barcha G'arbiy Yevropa iqtisodiyotlarida ijtimoiy to'lovlar ishchi kuchining umumiy qiymatining 25–30 foizini tashkil etishini anglatadi. Hisobotga ko'ra, faqat pensiyalar uchun badal stavkalari umumiy mehnat xarajatlarning taxminan 20 foizini tashkil qiladi. Hisobotda ta'kidlanishicha, G'arbiy Yevropa hukumatlari umuman ijtimoiy xarajatlarni ushlab turishga muvaffaq bo'lishsa-da, bu

yangi talablarni, xususan, yangi kambagʻallar yoki ijtimoiy va iqtisodiy istisno bilan bogʻliq boʻlgan talablarni qondirish uchun juda kam moliyaviy imkoniyat qoldirdi” [8].

Ishsizlik nafaqalari va ijtimoiy yordam dastlab Yevropa ijtimoiy xarajatlarining nisbatan kichik qismi, ishsizlik uchun kompensatsiya va ijtimoiy yordam soʻnggi 15 yil ichida, xususan, ishsizlik va qashshoqlikda yashovchi uy xoʻjaliklari soni keskin oshgan Gʻarbiy Yevropada sezilarli darajada oʻsdi. Markaziy va Sharqiy Yevropada umumiy ijtimoiy yordam dasturlari nomaʼlum emas edi, ammo iqtisodiy oʻtishni yengish uchun ularning koʻlami va koʻlamini sezilarli darajada kengaytirish kerak edi.

Bozor islohotlarining dastlabki bosqichlarida ishsizlik nafaqalarini almashtirish stavkalari odatda saxovatli boʻlib, nafaqa olish huquqi ikki yil yoki undan koʻproq vaqtni tashkil etdi. Bugungi kunda imtiyozlar qisqaroq muddatga ega odatda 12 oy - va almashtirish stavkalari pasaymoqda:

1-jadval: Ayrim davlatlarda ishsizlik nafaqalari imtiyozlarini qisqarishi [9]

№	Davlat	yil	Imtiyozlar stavkasi (%)	yil	Almashtirish stavkalari (%)
1	Bolgariya	1990	54	1992	39
2	Polsha	1991	79	1993	48
3	Slovakiya	1991	83	1993	32

Ishsizlar ijtimoiy xavfsizlik tarmogʻidan tushib qolishadi, chunki ular noloyiq boʻlib qoladilar yoki ular oʻz nafaqalarini juda tez ishlatadilar. Imtiyozlar tugagach, koʻp odamlar faqatgina kun kechirish eng kam nafaqa oladilar.

2-jadval: Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida nafaqalarining asosiy koʻrsatkichlari [10] (2023-yil. mln. yevro)

Davlatlar	“Jami Ijtimoiy himoya nafaqalari”	Nogironlik nafaqasi	Yoshga doir nafaqa	Boquvchisini yoʻqotganlik nafaqasi	Ishsizlik nafaqasi
Belgiya	154426,54	14938,23	63387,06	8611,22	7981,73
Bolgariya	16688,39	3355,46	6971,63	851,61	446,42
Chexiya	55582,00	3288,57	24270,44	1622,07	1102,52
Daniya	102704,13	17867,65	39536,12	813,07	3155,42
Germaniya	1131877,85	81153,26	411507,15	63451,47	37226,88
Estoniya	5620,77	594,07	2303,09	15,89	229,77
Irlandiya	57134,16	2832,58	16010,74	1383,63	6103,42
Ispaniya	346735,68	21663,42	139522,31	31387,20	23516,92
Fransiya	848861,79	53669,19	335069,04	40524,21	47814,45
Xorvatiya	13901,01	1213,03	4711,95	1044,61	259,49
Italiya	576388,00	30321,00	276050,00	49084,00	29022,00
Kipr	6433,62	218,09	2640,65	405,39	773,02
Latviya	6704,58	570,51	2787,88	92,31	207,09
Litva	10673,82	878,45	4299,96	222,51	510,33
Luksemburg	16763,49	1876,56	5599,02	1092,89	489,60
Vengriya	26949,14	1407,05	12194,46	1195,41	421,58
Malta	2583,22	100,94	1057,18	182,13	122,33
Avstriya	132645,10	7228,67	58853,94	6626,52	7239,73
Polsha	134983,05	6358,59	60752,97	9319,87	1223,01
Portugaliya	57120,08	3827,72	27083,96	4352,15	1672,28
Sloveniya	14009,94	669,59	5647,08	773,70	361,12
Slovakiya	19394,38	1443,80	7970,21	866,97	701,04
Finlyandiya	78537,02	7118,21	34131,84	1933,48	4100,89
Shvetsiya	146656,88	12955,33	65668,60	1037,57	5155,13
Islandiya	6988,68	1094,70	1962,16	126,17	260,69
Norvegiya	114080,06	18273,82	42945,03	937,74	2128,83
Shveysariya	206876,42	16548,34	86843,73	9613,73	6549,31

Markaziy va Sharqiy Yevropada qashshoqlikning yuqori darajasiga qaramay, “ijtimoiy yordam xarajatlari YAIMning qariyb 1 foizini tashkil etadi va ijtimoiy yordam dasturlari ko‘pincha aholining 50 foizdan ko‘prog‘iga yetmasligi haqida dalillar mavjud. G‘arbiy Yevropaning aksariyat mamlakatlarida ijtimoiy yordam xarajatlari YAIMning ulushi sifatida o‘tib bormoqda: Belgiya, Finlyandiya, Norvegiya, Portugaliya va Shvetsiyada kabi mamlakatlarda YAIMning taxminan 0,5 foizini tashkil qiladi; Germaniya va Niderlandiyada 2,0 foiz; Irlandiya va Buyuk Britaniyada taxminan 5 foizni tashkil qiladi. Portugaliya va Luksemburgda aholining taxminan 2 foizi, Finlyandiya 10 foizi va Irlandiya va Buyuk Britaniyada 15 foizi ijtimoiy yordam oladi.

Aholini ijtimoiy himoyasi bo‘yicha davlat siyosatida aholining mehnatga qobiliyatsiz qatlamini, obyektiv sabablarga ko‘ra mehnat faoliyati yuritmaydigan fuqarolarni, minimal miqdordan oz daromad manbaiga ega fuqarolarni qo‘llab-quvvatlashga oid chora-tadbirlarning umumlashgan tizimi namayon bo‘ladi.

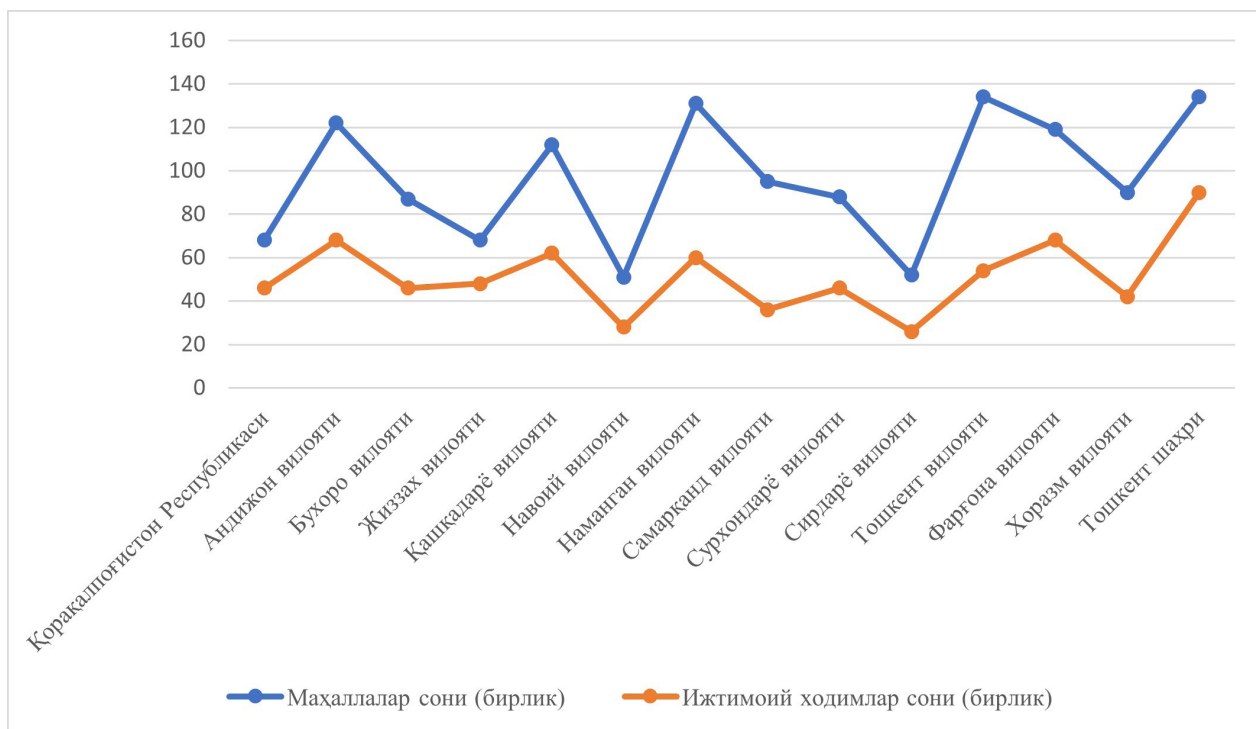
Mamlakatimizda olib borilayotgan o‘zgarishlarning muhim natijalaridan biri ijtimoiy himoya siyosatining demokratik jamiyatni yaratishdagi o‘rnini va ahamiyatini yanada yuksaltirish bilan belgilanmoqda. Bugungi kunda ijtimoiy hayot sohasidagi salbiy holatlarni bartaraf etib, odamlar turmush darajasining keskin tushib ketishiga yo‘l qo‘ymasdan, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlam va guruhlarini ijtimoiy muhofazasini ta‘minlagan holda mamlakatimizda ijtimoiy-siyosiy farovonlikni va fuqarolar totuvligini saqlab qolish eng asosiy vazifalardan biridir hisoblanadi.

Har qanday inson qaysidir vaziyatda kimningdir yordamiga ehtiyoj sezadi. Ayniqsa, kam ta‘minlangan, ijtimoiy himoyaga muhtoj aholi vakillarini doimiy qo‘llab-quvvatlash zarur. Bugungacha bu borada o‘ziga xos tizim yo‘lga qo‘yilib, “Ijtimoiy himoya yagona reyestri” axborot tizimi orqali bunday toifadagi shaxslarga nafaqa, moddiy yordam ajratish va boshqa ko‘mak turlari ko‘rsatib kelinmoqda. Prezident qarori bilan endilikda sohada yangi tartiblar belgilandi. Davlatimiz rahbarining “Aholiga ijtimoiy xizmatlar va yordamlar ko‘rsatish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori ^[11]ga asosan, ijtimoiy himoyani mahalla darajasida tashkil etish, ijtimoiy xizmat va yordamlarni kompleks yondashuv asosida ko‘rsatish, aholining og‘ir ijtimoiy ahvolga tushib qolishining oldini olish, shuningdek, ijtimoiy himoyaning manzilliligi va samaradorligini oshirish bo‘yicha tegishli chora-tadbirlar belgilandi.

3-jadval: O‘zbekistonda ijtimoiy xizmatlar va yordamlar dastlab yo‘lga qo‘yilgan hududlar ^[12]

№	Tuman (shahar) nomi	Mahallalar soni (birlik)	Ijtimoiy xodimlar soni (birlik)
1	Qoraqalpog‘iston Respublikasi	68	46
2	Andijon viloyati	122	68
3	Buxoro viloyati	87	46
4	Jizzax viloyati	68	48
5	Qashqadaryo viloyati	112	62
6	Navoiy viloyati	51	28
7	Namangan viloyati	131	60
8	Samarqand viloyati	95	36
9	Surxondaryo viloyati	88	46
10	Sirdaryo viloyati	52	26
11	Toshkent viloyati	134	54
12	Farg‘ona viloyati	119	68
13	Xorazm viloyati	90	42
14	Toshkent shahri	134	90

Ijtimoiy xizmatlar va yordamlar yo‘lga qo‘yish 2023-yil 15-oktyabrdan boshlab dastlab 28 ta tuman (shahar) da eksperiment tariqasida O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligining “Inson” ijtimoiy xizmatlar markazlari ijtimoiy xodimlar guruhlarini tomonidan ijtimoiy xizmatlar va yordamlar ko‘rsatishning yangi tizimi yo‘lga qo‘yilgan.

1-rasm: Ijtimoiy xizmatlar va yordamlar dastlab yo'lga qo'yilgan hududlar ^[13]

Inson taraqqiyoti kompleks xarakterga ega bo'lib, "insonning ham moddiy, ham ma'naviy ehtiyojlarini qondirish, uning tibbiy xizmat, ta'lim, ijtimoiy ta'minot olish, o'z qobiliyatini ko'rsatish erkinligiga, bugungi va kelgusi avlodlar xavfsizligiga bo'lgan huquqlarini ta'minlashni o'z ichiga qamrab oladi. Shunday ekan, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini, jumladan, kam ta'minlangan bolali oilalarni aniq yo'naltirilgan tarzda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, ularning moddiy farovonlik darajasini oshirish, keksa avlod vakillari manfaatlarining himoya qilinishini ta'minlash davlat kafolati ostida ekanligini unitmasligimiz lozim" ^[14].

Aholiga ijtimoiy xizmatlar ko'rsatishni sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish, nogironligi bo'lgan shaxslarning jamiyatga ijtimoiy moslashuvi uchun keng imkoniyatlar yaratish hamda yetim bolalar va ota-ona qar-amog'idan mahrum bo'lgan bolalarni joylashtirishning oilaviy va boshqa muqobil shakllarini davlat tomonidan yanada qo'llab-quvvatlash maqsadida O'zbekiston "Veteran" jangchi-faxriylar va nogironlar birlashmasi ikki oy muddatda Afg'on urushida ishtirok etgan nogironligi bo'lgan jangchi-faxriylarni protez-ortopediya moslamalari bilan ta'minlanishi belgilandi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Umuman olganda, ijtimoiy xizmatlar tizimli ravishda mahalla darajasida ko'rsatiladi. "Mahalla yettiligi" hududdagi qaysi oila yordamga muhtoj, unga qanday ko'mak ko'rsatish zarurligini aniqlab, yordam ko'rsatish choralari ko'radi. Ijtimoiy xizmatlarni "Bir darcha" tamoyili asosida bir joyning o'zida ko'rsatish imkoniyati yaratiladi. Xullas, endilikda ko'makka muhtoj kishilarning hujjat ko'tarib, sarson bo'lishiga chek qo'yiladi, tegishli yordam ularning uyiga kelgan holda ko'rsatiladi.

Ijtimoiy himoyaning samarali mexanizmlarini tushunishimizda xalqaro va o'zbekistonlik olimlarning hissasi muhim. Xalqaro standartlardan o'rganish va turli millatga mansub tadqiqotchilar bilan hamkorlik qilish orqali siyosatchilar ijtimoiy farovonlikni rao'batlantiradigan va tengsizlikni kamaytiradigan inklyuziv va barqaror moliyaviy yordam dasturlarini ishlab chiqishlari mumkin. Ijtimoiy himoyaga insonning asosiy huquqi sifatida ustuvor ahamiyat berishda davom etish, hech kim ortda qolmasligini ta'minlaydigan keng qamrovli tizimlarni yaratish uchun xalqaro standartlar va mahalliy tajribadan foydalanish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Перспективы занятости и социальной защиты в мире. Тенденции 2023 wcms_866738.pdf. 2023 год. Доклад о целях в области устойчивого развития: Специальный выпуск | United Nations iLibrary (un-ilibrary.org).
2. 2023 год Доклад о целях в области устойчивого развития: Специальный выпуск | United Nations iLibrary (un-ilibrary.org).
3. Самые бедные страны в мире на 2024 год: топ по деньгам (ВВП), рейтинги по ресурсам и уровню жизни (iworld.com)

4. PF-158-son 11.09.2023. "O'zbekiston–2030" strategiyasi to'g'risida (lex.uz).
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi (president.uz).
6. Gaetano Basso, Matthias Dolls, Werner Eichhorst, Thomas Leoni, Andreas Peichl. The Effects of the Recent Economic Crisis on Social Protection and Labour Market Arrangements across Socio-Economic Groups. Discussion Paper No. 6080 October 2011.
7. Умурзаков Б.Х. Совершенствование системы социальной защиты нетрудоспособных слоев населения в условиях формирования рыночной экономики. Автор. дисс. на соис. уч. ст. к.э.н. – Т.: 1995. – 22 с.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-sentyabrdagi "Aholiga ijtimoiy xizmatlar va yordamlar ko'rsatish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-319-son Qarori.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-sentyabrdagi "Aholiga ijtimoiy xizmatlar va yordamlar ko'rsatish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-319-son Qarori.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-sentyabrdagi "Aholiga ijtimoiy xizmatlar va yordamlar ko'rsatish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-319-son Qarori.
11. Sholdarov. D. "Development of the education system in the digital economy on the basis of public-private partnership." International Finance and Accounting 2021.2 (2021): 2. 5 6.
12. Ostonokulov Azamat, Sindarov Sherzod, Sholdarov Dilshod, Kasimova Gulyar, Adilova Gulnur, Khamidova Zarifa, Turabov Sarvar. The Role of Digital Technology in the Future of Insurance and Economic Development. Journal of Law and Sustainable Development, 2023/8/31.
13. Sholdarov D. A. O'zbekistonda pensiya ta'minotining moliyaviy barqarorligini ta'minlash omillari //Xalqaro moliya va hisob. – 2019. – T. 2.
14. DA Sholdarov, GO Navruzova. Davlat Moliyaviy Nazorati Organlari Faoliyati Va Davlat Moliyaviy Nazorati Tizimini Takomillashtirish. Journal of Economy, Tourism and Service, 2023.
15. D Sholdarov. Factors For Ensuring The Financial Sustainability Of The Pension Security In Uzbekistan // International Finance and Accounting, 2019.
16. Dilshod Sholdarov. Kam ta'minlangan oilalar uchun nafaqa va moddiy yordam tayinlash va to'lash tartibi // Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari/Aktualnye problemy sotsialno-gumanitarnykh nauk/Actual Problems of Humanities and Social Sciences, 2023/9/23.
17. Dilshod Sholdarov PhD. Development of the education system in the digital economy on the basis of public-private partnership. International Finance and Accounting, 2021.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.